

LEYLA RUHAN OKYAY

GÖLGESİ GÜZ

GAN

ÖYKÜ

Leyla Ruhan Okyay
GÖLGESİ GÜZ

TÜRK YAZARLARI

© Leyla Ruhan Okyay / Can Yayınları Ltd. Şti. (2005)
1. basım : 2005

Yayına Hazırlayan: Cemil Kavukçu
Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Serap Bertay
Düzelti: Nurten Sönmezcan
Montaj: Mine Sarıkaya

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı: Özal Basımevi
Cilt: Eko Ofset

ISBN 975-07-0508-4

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Leyla Ruhan Okyay
GÖLGESİ GÜZ

ÖYKÜ

CAN YAYINLARI

**LEYLA RUHAN OKYAY'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI**

GEYİKLİ ORMAN / *öykü*
GÖLGESİ GÜZ / *öykü*

Annemle babama...

İÇİNDEKİLER

Pasaport.....	11
Beş Dakika	20
Denge Sırığı Kaydı	22
O Öpüş; Kaldı.....	27
Yakıştırıver Bi Şey.....	34
Semerkant.....	37
İncir Ağacı ve Kadın.....	43
Düş.....	49
Onlar Denize Karıştılar	54
Bronz Düş.....	59
Çeyrek	64
Herkesin Bir Dolabı Olmalı.....	69
Onun Yalnızca Eleni İçin Çarpan Bir Yüreği Vardı ..	75
Ooooo.....	85
Onlar İçin de Dikmişti	90

PASAPORT

*Sesim karada ölürse
Alın denize götürün
Kıyıda öylece bırakın
Rafael Alberti*

Sayfalar suda yüzüyor. ‘Amerika gene bomba-
ladı.’ Pembeli, mavili desenli sayfalar, ‘Saddam dü-
şünceye dek harekât sürecektir.’ Köşelerinde Arapça
yazılar olan sayfalar... ‘Rejim aleyhtarını yüzlerce kişi
kurşuna diziliyor.’ Deri kabı suyun yüzüne çıktı.
‘Mülteciler sınırları zorluyor.’

“Evet, sizin paranız?”

Kara gözlüklü, kısa siyah saçlı, iri yapılı adam
karşılıklarına dikildiğinde kendine geldi Osman Said.
Göğsünde sakladığı torbadan çıkardı parasını. Ba-
bası için de verdi.

“İki kişilik,” dedi. Tedirgin, gözlerini kaçırarak.
Adam alışık bir tarzda hızla saydı.

“Adınız?”

“Osman Said, babamın da Ahmet Said.”

Parayı körüklü çantasına özenle yerleştirdi, pa-
saportları çıkarıp verdi.

“Bunları gözün gibi koru!”

Buruk bir gülümseme yayıldı Osman’ın yüzüne.

“Merak etme!”

Babasına döndü.

“Baba, aldık!”

“Hayırlısı! Atın yüğrükse bin de kaç, derler ya. Biz de kaçıyoruz, bakalım nereye kadar? Toprağımız, ölülerimiz, canlarımız arkada!..”

Sustular. Bir daha hiç konuşmayacakmış gibi sustular. Pasaportları göğüslerindeki torbalara yerleştirdiler.

Otobüsün cam kenarındaki koltuğundayım işte! Elimde günlük gazeteler.

‘Bağdat gene bombalandı!..’

Sessiz, ürkek bindiler otobüse. Babası ile arkalarda birer koltuğa oturdular. Çocukluğundaki gibi cam kenarına geçti Osman. Bacaklarını nereye sığdıracığını bilemedi.

Ben de hep cam tarafındaki koltuğa otururum, denizi görebilmek için.

Tüm dikkatini camdan dışarıda olan bitene verdi. Ağaca tünemiş serçenin, kaçışan kedilerin peşine düştü. Acılarını unutmak istedi, kısacık bir süre için de olsa unutmak!

Bütün yolcular binip yerlerine oturdular. Pasaportlarını açıp telaşla karıştırdılar. Pembeli, mavili, desenli sayfaları. Hışırtıları yayıldı otobüse.

“Gördün mü, damgalanmış!..”

Derin bir ‘oh’ yükseldi hepsinden. “Damgalanmış!..”

Şoför kontak anahtarını çevirdi, otobüsü çalış-

tırdı. Hareket ettiler. Dualara karışan buruk bir sevinç yayıldı yüzlerine...

“Yolumuz açık olsun. Kurtulduk o cehennemden,” dedi biri.

“İnşallah!..”

Yorgunluktan bitkin düşen babası, yanında uyuklamaya başlamıştı bile. Kavruk esmer tenindeki çizgiler daha da derinleşmiş, bedeni daha da küçülmüştü. Suyu çekilmiş, kurumuştur sanki. Kaplan gibi güçlü, o koca adam!..

Günlerce süren uykusuz gecelerden sonra çocukluğunu, anılarını, akrabalarını, arkadaşlarını, sevdiğini ve geleceğini arkada bırakıp bilinmeze doğru yol almaya başladılar. Oysa mühendis olması na tam bir ay kalmıştı.

Uzaklaştıkça biraz olsun rahatladı Osman. Acılı yüreğini deniz doldurdu, yalnızca filmlerde, televizyonda gördüğü deniz... ‘Deniz bizim kurtarıcımız olacak. Adalara kapağı attık mı, kimseler bulamaz,’ diye düşündü.

Deniz, bana da hep güzellikler çağırıştırır. Kıyısından geçerken çiçekler açar yüreğimde. Belki çocukluğum küçük bir sahil kasabasında geçtiğinden. Ona olan sevdamdan!..

Babasının yanında büzülüp, başını omzuna dayayıp gözlerini kapadı. Açlığına, acılarına en iyi ilaç uykunun kollarına bırakmalıydı kendini. Öyle bitkindi ki!

Bir süre yol aldıktan sonra küçük bir kasabada durdular; adının Mustafa olduğunu öğrendiği kara gözlüklü adam sandviç, meyve suyu dağıttı.

Kumanyasını büyük bir iştahla yerken gözü kö-

şe başındaki manava ilişti. Gri sokağı renklendiren tezgâhına. Kendi mahallesini, manav Muhammed'in kırmızı yanaklı güleç yüzünü anımsadı. Dükkânın önünden her geçişinde çay içmesi için ısrarını, sıcak sohbetlerini. Ekmek fırınının mahalleyi saran kokusunu, sokaktaki insanları, üzgün bakışlı sevdalı kızları. Bıçkın delikanlıların o, 'dünyayı ben yarattım'vari cakalarını... Sevdiğini..

O güzellikleri yok eden bombaları... Ansızın büyük gümbürtüler ve aydınlıkla gelen cehennemi!..

Irak, uçuşa yasak bölgeleri, tanımamayı sürdürceğini ve hava sahasını çiğneyen uçaklara ateş açılacağını bildirdi.

Uzun havaları açtı şoför. Yolcuların kimi uyuyor, kimi onca uykusuzluğa karşı kuşku ve umut arasında gidip gelen yürekleriyle suskun dinliyorlardı. Anlamasalar da hüzün ve acı yüklüydü türküler. Onları anlatıyordu, tam onları... Kendilerini azgın bir nehrin akıntısına kaptırılmış, belirsiz bir sona doğru hızla gidiyorlardı.

Kalsalardı da sonuçta ölüm yok muydu zaten? Ya kurtulurlarsa?.. İşte bu umut, biraz olsun rahatlatıyordu yüreklerini.

'Sonra deniz! Denizi görmek, gemiye binmek hep düşleri deęil miydi?'

Deniz, benim de hep düşlerimdedir. Güneři kıyısında karşılar, üzerinde oynaşan pırıltıları toplayıp yüreğime yerleştiririm.

Denizi yaşamlarında bir kez olsun görmemiş bir otobüs dolusu insan, onu görecekleri için heyecan-

lanıyorlardı. Ürküntü ve korkuyla karışık bir sevinç! Üç gün süren bu yolculuğun sonunda, denize varmalarına bir-iki saat kaldığını söyledi şoför. Otobüsün içinde bir telaş yaşandı. “Denize geliyoruz. Bir-iki saat kalmış!..” “Denize yaklaştık!..” “Kurtuluş!..”

Osman, babası ve yolcular dikildiler koltuklarında, yürekleri havada. “Denize ha, denize?..” dedi, Osman Said. “Ben artık uyumam, gözümü bile kırpmam, uykudan ölsem de.” Derin bir nefesle, “Kurtulacağız,” diyordu. Babası yalnızca başını sallıyordu, giderek artan tedirginlikle. Korkuyordu, o bilmediği uçsuz bucaksız denizden, gelecekten... Hem de çok korkuyordu.

“Gemiye de binince açık denizde bizi hiç kimse bulamaz. Saddam’ın adamları bile...” diye fısıldadı Osman.

‘Bağdat dün gece sabaha kadar bombalandı...’

Hava karardı sandılar önce. Sonra birden gök gürültüleriyle sarsıldı otobüs. Hepsi bir yerlere saklanmak istedi, elleri başlarında. “Bombalar!..” Korkuyla büzüldüler oturdukları yerde. “Bombalar!..”

Ardından, bardaktan boşanırcasına bir yağmur. Rahatladılar. İnsanlar saçak altlarına kaçıştılar. Bütün yolcular otobüsün pencerelerine başlarını dayayıp yıkanan kenti, saçaklardan taşıp şarıl şarıl caddelere akan suları izlediler.

Yağmurdan kaçanlar arasında elinde torbalarla, filelerle koşan iri göğüslü şişman kadını annesine benzetti Osman. Annesiyle kız kardeşinin ellerinde filelerle pazardan dönüşteki coşkularını, komşuların eve doluşmalarını, şenlikli konuşmalarını anım-

sadı. Satın aldıkları rengârenk giysileri giyip ‘oo, çok yakıştılar, kaç para verdin’lerle evi saran gülüşlerini. Doldurulan çayları ve yanında dumanı tüten mis kokulu kurabiyeleri özledi. Güzellikler, sevdiğinin gülüşü, konuşması film şeridi gibi geçti gözünün önünden. Yüreği dağlandı yeniden.

Otobüs yokuşu tırmanmaya başladı. Martılar göründüler. Osman gözlerini dört açtı. Yolcular da... Tepeye ulaştıklarında durdu otobüs. Kapılara koştu- lar. Deniz, mavi bir atlas gibi uzanmış, karşılardıydı işte! Yelkenliler, gemiler, sandallarıyla... Derin bir nefesle içlerine aldılar havasını. Uzakta görünen adalara gitti gözleri. Sevinir gibi oldular. Ürküntüyle karışık bir duygu sardı yüreklerini. Ona varmak için yeniden doluştular otobüse.

“Gidelim,” dediler hep bir ağızdan. “Gidelim.”

Assos göründü. Birazdan kavuşacağım martılara, denize, dostlarıma...

“Cam gibi, cam gibi işte! Erimiş mavi bir cam!..” Şaşkın, meraklı, kıyıya yaklaştılar.

Ayakkabılarını, çoraplarını çıkarıp ayaklarını suya soktular. İrkilip kaçıştılar.

Yüzlerini yıkadılar, gözleri biber gibi yandı. Kıyıya kadar varan balıkları gösterdiler birbirlerine. “Geldik işte, sonunda geldik!” diyorlardı, durmadan. “Bunca yıl sonra.” “Hiç aklına gelir miydi denizi göreceğin?” Kimi daldı gitti uzaklara, kimi de geride bıraktıklarına ağladı. Kumsal boyunca bir yandan karşı kıyıya bakarak yürüdüler. Bunca uzaklığı geçip nasıl varacaklarını düşündüler, bir sıkıntı oturdu yüreklerine. “Bir gitsek,” dediler. “Ah bir kurtulsak!..”

ABD'nin Irak'a düzenlediği 'Çöl Tilkisi' operasyonunda çok fazla Cruise füzesi kullanıldığı ve Pentagon'un füze sıkıntısı çekilmesinden kaygılandığı bildirildi.

Mustafa bir kenarda oturup onları izledi, film izler gibi. Sonra kalkıp yanlarına geldi.

“Bu gece buradasınız. Sabaha karşı üçte, bir motor gelip sizi alacak.”

“Motor mu? Gemi sanmıştım ben. O yolu, bunca insanla?” diyecek oldu Osman.

“O yol dediğin nedir ki? Neredeyse arabalar görünecek, baksanıza. Korkmayın, hiçbir şey olmaz. Bu motor ne çok insan taşıdı.”

“Doğru ya, çok yakın,” dedi, biri.

“Sağ ol, Allah razı olsun,” dediler.

“Yolunuz açık olsun.”

“Ne zaman varırız?” dedi bir başkası, hepsi yineledi:

“Ne zaman?”

“Bilmem, yarın öğlen varırsınız herhalde,” dedi, Mustafa.

“Sağ ol,” dediler. Ellerine sarıldılar. “Sağ ol.”

Deniz kıyısına oturdular! Ne büyük, ne parlaktı! Sesini dinlediler. Martılar yavaşça çevrelerini sardılar. Güneş dağların ardında kaybolmaya başladığında.

Assos'ta da akşamları kumsal boşaldığında yüzlerce martının dolaştığını, usul usul çevremi sardıklarını, beni kendilerinden saydıklarını duyumsarım. Ve o zaman kesitlerini yüreğimin bir köşesinde yıl boyu saklarım. Mutsuz bir günümde çıkarıp

yeniden yaşamak için...

Güneş, denizin üzerine turuncu bir top gibi indi. Pembeye boyadı her yanı, sonra mora... Karşı kıyıda belli belirsiz görünen kara parçasına takıldı hepsinin gözleri. Karanlık bastırdı, ışıklar yandı. Ertesi akşam gene ışıklar yandığında orada olmayı düşlediler. Sevindiler. Dondurucu bir ayaz, karanlıkla birlikte indi üstlerine. Birbirlerine sokulup sabahın üçünü beklediler. Soğuktan, korkudan titreyerek. Deniz, öfkeli sesler çıkarıp kabarmaya başladıkça ürküntüleri de arttı. Siyahlık gitgide büyüdü sanki, gitgide derinleşti. Adalar uzaklaştı, ışıklar sönükleşti, korku yayıldı denizin üzerine. “Nasıl?..” sorusu büyüdü içlerinde. “Ya bu siyahlık bizi yutarsa?..” dediler. “Ya?..” Siyahlıklar içinde gidip gelenler bembeyaz martılardı yalnızca. Yüreklerini biraz olsun rahatlatan da...

Karanlığı yırtan bir sesle doğruldular.

“Geliyor!..” Motorun sesi her yanı sardı. ‘Pata pata pat.’ Koşuştular.

“Durun, hepiniz bineceksiniz, telaş etmeyin,” dedi motorcu.

“Hepinize yer var, sıkışın biraz, sıkışın.” Açıldılar..

Denizin dibinde, çakılların üzerinde yüzen kâğıt parçasına yapışık fotoğraftaki genç adam bana bakıyor. Geniş alınlı, kara kaşlı, kara gözlü, bıyıkları üst dudağını gölgeleyen, kırmızı tişörtlü bir adam. Yüzünde belli belirsiz bir gülümseme var. Gözlerimi kaçıramıyorum ondan. Tanımlaması güç bir duygu sarıyor her yanı. Ağlamak istiyorum. Üzerinden balıklar geçiyor, yanından da bir yengeç. Kumsala

çıkmasına bir adım boyu var. Dalgalarla gidip geliyor. Gözleri bana dikili.

Sayfalar hamur gibi. Kimisi yırtılmış suda yüzüyor. Pembeli, mavili, yeşilli sayfalar. Dalgalarla etrafa savruluyor, parçalanıyorlar. Bombaların havaya savurduğu sevgi dolu yürekler, güzel insanlar gibi. 'Bombalar...' Kulaklarımı sağır edercesine, birbiri ardına düşüyor.

Sayfalar yüzüp dağılıyorlar her yana. Balıklar peşlerine düşüyorlar... Yalnızca bana bakan genç adam direniyor. 'Biraz daha gayret, geliyorsun,' der gibi, kendi kendine. Kıyıya ulaşmaya çalışıyor. 'Biraz daha!..' Elimi uzatıp alıyorum.

Yeşil deri kabı su yüzüne çıkmış. Dalgalarla sürükleniyor. Üzerinde;

'REPUBLIC OF IRAQ PASSPORT' yazılı.

Fotoğrafın olduğu sayfada da;

Name of bearer:HOSHMAN. H. SAID

Place and date of birth:SULAIMANYA
1975

The validity of this Passport expires on: ... 8-9-
2000

ABD'de yayımlanan savunma dergisi Aviation Week and Space Technology'de yer alan haberde, 'ABD Deniz ve Hava Kuvvetlerinin çok sayıda füze kullanması ve stokların çok azalması Pentagon için sorun oluşturuyor,' denildi...

date of birth:1975.

LEYLA RUHAN OKYAY

GÖLGESİ GÜZ

ÖYKÜ

Foto: AFRA DENİZ OKYAY

Leyla Ruhan Okyay, öykülerinde toplumun değişik kesimlerini, yaşamın cıvıltısını, renklerini ve tonlarını yansıtırken, insanlık durumlarını abartıya kaçmadan, bütün içtenliği ile gözler önüne seriyor. *Gölgesi Güz*, yazarın ilk öykü kitabı. Yayınlarımız arasında yer alan,

ikinci kitabı *Geyikli Orman*'da olduğu gibi, bu kitabındaki öykülerinde de sıradan, her zaman her yerde görebileceğimiz insanların hiç de sıradan olmayan zengin dünyalarının kapılarını aralıyor. Acılar, savaşlar, göçler, ayrılıklar ne kadar derin izler bıraksa da, yaşamdan kopmuyor Leyla Ruhan Okyay'ın kişileri. Onlara sevgiyle, hüznle, buruk bir gülümsemeyle yaklaşıyor; alçak sesle, fısıldar gibi, insanın içine işleyen öyküler yazıyor. Gözlem gücüyle, ayrıntı seçimindeki tutumuyla, yalın dili ve sözcük ekonomisiyle, canlı görüntüler, tablolar çiziyor. Öykü bittikten sonra da etkisi süren bir dünya yaratıyor.

CEMİL KAVUKÇU

ISBN 975-07-0508-4

9 789750 705083

<http://www.canyayinlari.com>

Kapaktaki fotoğraf: GEORGES MEIS

KDV İÇİNDEDİR